

Co takhle poslat k vodě úředníky?

MARCELA HONSOVÁ

Jako by se povodňová vlna opět přelévávala na Prahu. Avšak tentokrát to není vltavská voda, ale reakce všech těch starostů, hejtmánů a řadových pěšáků v regionech na často nesmyslné požadavky ministerských a jiných úředníků v centru republiky.

Formuláře se valí z Prahy

Zatímco ve většině míst voda teprve začínala dosahovat svého vrcholu, už přicházely z Prahy otázky o škodách. Zatímco teď se města a obce teprve rozhlížejí, kde bude prioritní přiložit ruku k dílu, už mají na stole stohy formulářů, které je nezbytně nutné kvůli povodním vyplnit.

Určité antipatie v menším či větším rozměru k takzvanému prago-centrismu v Česku existují už dávno. Ale teď, jak opadá voda v obcích, výrazně začíná „na venkově“ stoupat pocit, že centrální organizace honem hledají šanci, jak se

uplatnit, jak dokázat, že bez nich to nejde.

Šlo to při povodních docela dobře. Od nejmenší vesničky až po města, okresy a kraje krizové štáby věděly, kde se co děje, kam mají nezbytně poslat pomoc. Musely v životně důležitých okamžicích rozhodovat bez požehnání nejvyšších, bez úředních listin.

Jižní Čechy

Naštěstí se k nim v té době díky nefungujícím telefonům dostalo minimum nesmyslných požadavků. Přesto museli členové štábů ve vyjatých okamžicích jednomu ministerstvu sdělit šest, jinému zase patnáct nejpostiženějších míst. Jedni úředníci chtěli počet evakuovaných obyvatel na kilometr čtvereční, jiní naopak podle rozlohy okresů.

Ovšem, jak se zdá, útoky úředních listin teprve nabírají tu správnou sílu. Nejednou starosta z obce zasažené povodněmi si teď stěžuje, jak narostla takzvaná úřednická

pošta. Tvrdí, že její díkce vyvolává dojem, že klotové rukávy se chvějí štěstím, jak zlaté časy je po povodních vlastně čekají.

Zn. Ihned

Například českobudějovický primátor Miroslav Tetter jen zběžně vyjmenoval požadavky jednodenní pošty: vyčíslit náklady škod na životní prostředí a na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí, předat metodické pokyny, jak uvést provozovnu do provozu... a všude je doplněn nesmlouvavým termínem IHNED.

Ani bych se nedivila, kdyby tyto požadavky zůstaly nezodpovězeny. Věřím starostům, že musí odolávat pokušení honem poslat úředníky i s jejich listinami k vodě. Ale co kdyby právě tenhle formulář ovlivnil to, kolik peněz jim státní pokladna povodňové škody? A tak po-tlačí nechuť a odpovídají, vyplňují a doufají. A klotové rukávy se radují. Jsou důležité, bez nich po povodních neoschneme!

Střední Čechy

Mnozí obyvatelé desítek dalších obcí a měst na Mělnicku i v dalších místech kraje na tom byli zcela stejné. Z krizových štábů i z povodí řek nedostávali včasné varování, netušili, jaká vlna se na ně žene, selhala často také komunikace přes obecní rozhlas.

Hejtmán kraje či zástupci měst se v televizi téměř vůbec neobjevili. Jaký to rozdíl například v porovnání s jihočeským hejtmánem, z kterého v mnoha televizních vstupech byla cítit sebestojnost a dokonalý přehled o situaci. Předcházející konstatování nemají zastínit obrovskou práci mnoha komunálních politiků, řadových hasičů či dobrovolníků, jen mají připomenout, že Středočeši měli právo cítit se během povodní opuštěni.

A není náhodou, že právě mezi nimi je téměř největší počet těch, kterým voda vzala domovy a často i veškeré věci. Proto udělejme ze Spolany erb. Erb opuštěnosti a mlčenlivosti.

Hlavní město ztratilo iluze

MILOSLAV JANÍK

Záplavy přinesly hlavnímu městu Praze miliardové škody a odnesly iluze. Radu těchto iluzí však brali Pražané ještě donedávna jako zcela neochvějný fakt.

Především iluzi o tom, že soustava vltavských přehrad je postavena mimo jiné proto, aby chránila metropoli před povodněmi.

Praha

Druhou, a hodně drahou iluzí, byla víra, že naše skvělé pražské metro vydrží vše, dokonce včetně atomové války.

A třetí, možná nejhorší iluzí, byla představa, že záchranné práce řídí sehraný tým schopných a erudovaných odborníků, na které je možné se spolehnout, protože mají k dispozici relevantní informace a nemusí se spoléhat na to, že „to se přece nemůže stát“.

Základní příčinou mnohamilionových škod je patrně fakt, že skutečně nikdo nepočítal s tím, jaké množství vody může Vltava přinést.

V kdejaké hospodě si chlapi u piva mezi sebou povídali, že je metro postaveno jako důmyslný protiatomový kryt, kam se může bezpečně schovat nejméně polovina Prahy. Jediným problémem lidí ukrytých kdesi pod zemí v metru by prý bylo, jak dlouho by jim vydržely zásoby jídla a pití. Pravda, jsou to pouhé hospodské řeči, ale vedení Prahy se chovalo téměř jako ti chlapi v hospodě.

V okamžiku, kdy bylo jasné, že se na Prahu valí více než stoletá voda, pražský primátor Igor Němec tvrdil, že město a krizový štáb vše zvládají dobře. V té době ovšem jedna zpráva střídala a popírala druhou - na jedné straně krizový štáb zvažoval evakuaci desettisíců lidí z nejo-

hroženějších čtvrtí, na druhé straně jezdilo metro i v kritických úsecích prakticky až do posledních okamžiků předtím, než se do něj dostala voda.

Dá se věřit tomu, že by nikdo - byť by měl už jen poslední zbytek zdravého rozumu - neposlal lidi do podzemní dráhy, pokud by věděl, že voda pronikne i do těchto prostor. Postupem času však vyšlo najevo, že vedení města i vedení Dopravního podniku přistupovala k metru právě jen a jen z hlediska víry.

Všichni do jednoho věřili, že je metro postaveno dokonale, že by zůstalo bez újmy v suchu, i pokud by praskla Orlická přehrada a vlna podobná tsunami smetla celé centrum Prahy. Byla to však pouhopouhá víra nepodložená absolutně žádnými argumenty. Uhejným kamenem této víry byl jenom zvyk a tisíckrát opakovaný názor o síle stěn metra či speciálních tlakových uzavěráčů.

Prakticky celá Praha se v kritických dnech velké vody dívala proti proudu Vltavy a sledovala, kolik vody nám sem lidé odpovědní za kaskádu vltavských přehrad pošlou. Pražané napřed sledovali vltavskou kaskádu jen kradmo - vždyť přehrady přece už tolikrát v minulých letech vodu bezpečně zadržely.

O něco později se však obyvatelé Prahy nestačili divit. Voda zaplavila nejenom vltavská nábřeží, ale najednou byla ve stanicích metra a tekla i ulicemi, kde by ji nikdo nečekal.

Ze ji například v prostorách metra nečekali normální obyvatelé města, to se dá pochopit. Mnohem hůře se to však chápá u lidí, kteří spolu seděli v krizových štábech a měli nejlepší informace ze všech. Přesto pak mohli jen přihlížet, jak voda zaplavuje jednu stanicí metra za druhou.

Základní příčinou mnohamilionových škod je patrně fakt, že skutečně nikdo nepočítal s tím, jaké množství vody může Vltava přinést